

PASTWA (45) sb f

Oba a jasne (w tym w pierwszym 2 r. błędne znakowanie).

sg N pastwa (13). ◇ G pastwy (16), pastw(e)j (1); -y : -(e)j *Leop* (5:1). ◇ D pastwie (2). ◇ A pastwę (4). ◇ L pastwie (3). ◇ pl N pastwy (2). ◇ G pastw (1). ◇ A pastwy (2). ◇ L pastwách (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

1. *Miejsce, gdzie pasą się zwierzęta roślinożerne, pastwisko; pascua(e) Murm, Mymer¹, BartBydg, Vulg, PolAnt; pascuum Murm, Vulg, Calep; pastio Mącz, Cn; campus Miech; pastus Vulg (21) : BierEz Q2v; zwierzęta v nich [Tatarów] łą Ielenie/ Lanie/ Sarny [...], á gdy gdzie tych zwierząt łtado vpatrzá na páltwie, [...] iezdno ie w koło obłtąpiá [...] y pobijá MiechGlab 24.*

a. *Miejsce, gdzie pasą się zwierzęta udomowione, pastwisko (19) : Murm 27; Mymer¹ 6v; BartBydg 108b; ZapWar 1533 nr 2404; Leop Num 32/1, 2.Mach 12/11; BielKron 292; 282c; BielSat D3v; [Biada tym] Ktorzy [...] rozciągáią fię ná pościelach łwych/ pożeráią lepak bárány z drobu/ y ćielce z pośrzodku łłuftey páltwy. BudBib Am 6/4; BielRozm 29; Calep 760a.*

W porównaniu (1): A odełłá od corki Sionłkiej wśfelka ochędołfzność iey: łtháli fie Kxiążetá iey by báráni nienayduiący páltwey Leop Thren 1/6.

W charakterystycznych połączeniach: pastwa dobra (lepsza) (3), dobrowolna, dziedzinna (2), końska, spolna (2), łłusta; nie najdujący pastwej; postąpić [komu] pastwy, szukać; mieć pastwy (2).

Wyrażenia: »pastwa bydłu« (1): Ma thež [Islandia] gory wielkie/ źiemiá niepożyteczna/ thylko páltwy bydłu dobre maia. BielKron 294v.

»pastwa dobytkowa« (1): Powiát ktory zboiował Pan [...] ma źiemię bárzo buyną/ co fie dotycze páltw dobythkowych [ad pastum animalium] Leop Num 32/4.

Szereg: »woda a pastwa« (1): á teź oni [Turcy] rzadko w domiech miełzkáią/ więcey pod Namiothy przy Wodźie á páltwie Końłkiej BielSpr 53v.

Przen (3) :

Zwrot: »owce paść na pastwach« (1): Włpomniź ná łwe łluby, coś rzekł przez Proroki/ Iź nas chcefz náwiedzác/ á łam łwe owce páść: Na gorách źielonych/ ná páltwach rołkołfznych ArtKanc K14v.

Wyrażenie: »owce, trzoda pastwy [czyjej]« = oves, grex pascuae Vulg (2): Błádá páltierzom ktorzy rozpędziá y rozdzieráią trzodę páltwy moiey/ mowi Pan. Leop Ier 23/1, Ps 99/3.

2. *Pasienie, wypasanie, pasienie się; pastus Vulg, Mącz; pastio Cn (7) : Klvcznyk nad tho byerze wyprzeznego albo biczovego od Kalfzdego wolv po polgrołfzv od páltwi MetrKor 57/120, 59/281v; Leop Iob 39/4; Mącz 183d; [gdy poczyna łwitác owce máią być doiony/ áby ná ráną páltwę nie omiełzkáły. Cresc 1571 557].*

a. *O ptakach: źerowanie (3) : Gdy gawroni pozdzie z páltwy lataia, znamię ielł pewne iź rychło zima przełłtanie. FalZioł IV 23a, IV 25b; Calep 115a.*

3. *Pokarm zwierzęcy; pabulum Miech, Vulg, Mącz, Calep, Cn; pastus Vulg, Mącz, Calep, Cn; pabulatio Mącz, Cn, herba, pascua Vulg; pastio Cn (17) :*

a. *Roślinna karma, zwłaszcza zwierząt udomowionych (14) : Leop Iob 39/8; Tego czáfu łzedł dełfzcz od wielkiej nocy áź do Ielłieni máło przełłtawiając/ á łtąd był wielki głod przez trzy łátá/ bo dobytká wiele pozdycháło przez páltwy. BielKron 359v; PAbulum, Bydłeca picá/ páltwá/ kármia yáko yełł*

trawá/ síáno/ słómá/ śieczká. *Mącz* 272a; Pastus, Karmia/ páftwá/ to yeft bydłęcia żiwność/ picá. *Mącz* 282c, 272a; *BielSpr* 7v, 70v; *Calep* [744]a, 760a; [*Volck* Qqq2].

Wyrażenia: »pastwa bydłu« = *herba gregibus Vulg* [*szyk* 1:1] (2): *Leop Gen* 47/4; żebyście zbieráli zbożá y wino/ y olej/ y síáno ípoł ná páftwę bydłu *KołakSzczęśl* B3.

»pastwa leśnia« (2): a Gdy by też páftwa leźnyą srodzyela tedy ten młynarż ma też wolnołcz 12 swyny w leźye wychowanyę *ZapKościer* 1588/77, 1588/80v.

Szereg: »woda i pastwa« (1): dołtali łobie koni według ípołobu Tatarłkiego, kthoreby vmiały łobie wodi y páftwi [*aquam et pabulum*], nogami ínieg przegrzebaiąc łzukać. *MiechGlab* 19.

b. *Pokarm ptaków* (3) : TEgo ptaka [*lelka*] drudzy krolem nocnym zową, iż w noczy więczy latha páftwy łzukaiąc *FalZioł* IV 25d, IV 27b.

a. *Pokarm ptaków drapieżnych* (1) : Skrużyłeś y lámemu łeb wielorybowi/ Y dałeś go ná páftwę [*dedisti eum escam Ps* 73/14] górnému łępowi. *KochPs* 110.

Cf **PASTEWNİK, PASTWISKO, PASTWISZCZE, 1. PASZA, PAŚ, 2. [PAŚCIE], PAŚNIA**

LWil